

آیا سابقه مجروحیت جنگی می‌تواند عامل خطر ساز ابتلا به هیپاتیت D در مبتلایان به هیپاتیت B باشد؟

سید مؤید علویان^۱ M.D.*، حسن منظوری جویباری^۲ M.D.**، شروین آثاری^۳ M.D.**
و مریم مغانی لنکرانی^۴ M.D.**

آدرس مکاتبه: * دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «عج» - دانشکده پزشکی - گروه داخلی و پژوهشکده طب رزمی -

مرکز تحقیقات بهداشت نظامی - تهران - ایران

** مرکز هیپاتیت تهران

تاریخ اعلام وصول: ۱۳۸۴/۲/۱۰ تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۱۳۸۴/۶/۱۶ تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۱۳۸۴/۶/۲۴

خلاصه

مقدمه: مجروحیت جنگی به‌عنوان یک عامل خطر ساز برای ابتلا به هیپاتیت B و C شناخته شده است و این احتمال وجود دارد که برای ابتلا به هیپاتیت D نیز یک عامل خطر ساز باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی رابطه سابقه مجروحیت جنگی و ابتلا به هیپاتیت D در مبتلایان به هیپاتیت B انجام شد.

مواد و روش کار: این مطالعه به صورت مشاهده‌ای - مقطعی انجام شد. طی آن ۲۸۰ نفر بیمار مبتلا به هیپاتیت B به دو گروه دارای سابقه مجروحیت جنگی (۱۲ نفر) و فاقد سابقه مجروحیت جنگی (۲۶۸ نفر) تقسیم شدند. دو گروه از نظر ابتلا به هیپاتیت D و همچنین دیگر عوامل خطر ساز بیماری‌های منتقله از راه خون شامل سابقه تزریق خون، جراحی، اعتیاد تزریقی، مداخلات دندانپزشکی، حجامت، خالکوبی و اندوسکوپی مقایسه شدند.

نتایج: ۳ نفر از افراد دارای سابقه مجروحیت جنگی (۲۵ درصد) و ۱۳ نفر از افراد فاقد سابقه مجروحیت جنگی (۴/۹ درصد) به هیپاتیت D مبتلا بودند ($P=0/02$). خطر نسبی آلودگی به HDV در افراد دارای سابقه مجروحیت جنگی در مقایسه با افراد فاقد سابقه مجروحیت جنگی برابر ۵/۱ (فاصله اطمینان ۹۵ درصد برابر ۲۰/۵ - ۱/۳) به دست آمد. سابقه دریافت خون در افراد با سابقه مجروحیت جنگی بیشتر از افراد فاقد سابقه مجروحیت جنگی بود ($P=0/002$). سابقه جراحی، اعتیاد تزریقی، مداخلات دندانپزشکی، حجامت، خالکوبی و اندوسکوپی در دو گروه اختلاف معنی‌داری را نشان نداد ($p>0/05$).

بحث: اگر چه حجم نمونه کم و وجود متغیرهای مداخله‌گر همچون تزریق خون و جنس می‌تواند بر نتایج این مطالعه مؤثر بوده باشد، اما نتایج این مطالعه، سابقه مجروحیت جنگی را به‌عنوان یک عامل خطر ساز احتمالی برای ابتلا به هیپاتیت D معرفی کرد. مطالعات آتی با استفاده از حجم نمونه بالاتر در آینده توصیه می‌شود. به علاوه انجام مطالعات غربالگری هیپاتیت D در افراد دارای سابقه مجروحیت جنگی کمک‌کننده خواهد بود.

واژه‌های کلیدی: هیپاتیت D، هیپاتیت B، عوامل خطرزا، مجروحیت جنگی

۲- پزشک عمومی - مؤسسه پژوهشگران طب و توسعه بهداشت

۴- دانشجوی پزشکی - مؤسسه پژوهشگران طب و توسعه بهداشت

۱- دانشیار - دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «عج» - نویسنده مسئول

۳- پزشک عمومی - مؤسسه پژوهشگران طب و توسعه بهداشت